

УДК 621.326

Василишин Т. – ст. гр. БМ-31

Тернопільський державний технічний університет імені Івана Пулюя

МЕТОДИ ЦІНОУТВОРЕННЯ ПРИ РИНКОВІЙ ЕКОНОМІЦІ

Науковий керівник: к.е.н., доц. Галушак О. Я.

Основним завданням ціноутворення є покриття витрат виробництва і одержання прибутку. Це впливає з особливостей ринкової економіки, де панує гостра конкуренція, у якій виживає той, хто має найвищу норму прибутку. Отже, завданням підприємства при встановленні ціни є максимізація поточного прибутку. Ціна дає змогу фірмі захопити лідерство на ринку. Цього досягають за рахунок зниження цін або виробництва товарів високої якості.

При ринковій економіці можуть застосовуватися такі методи ціноутворення:

1. *Розрахунок ціни за методом «середні витрати плюс прибуток»* є найпростішим і широко застосовуваним. Згідно з цим методом ціна (Ц) визначається за формулою: $C = CB + P$, де СВ – середні витрати (собівартість); П – величина прибутку в ціні, яка встановлюється самим підприємством або обмежується державою як граничний рівень рентабельності продукції (послуг).

2. *Розрахунок ціни на підставі фіксованого прибутку* - одним із методів визначення ціни на основі середніх витрат. Його особливість полягає в тому, що ціну залежить від загального розміру прибутку, який підприємство планує одержати від продажу продукції. За цим методом ціна встановлюється з використанням формули: $C = C_{зм} + (C_{пост} + P_{заг}) N$, де $C_{зм}$ – змінні витрати на одиницю продукції(послуги); $C_{пост}$ – постійні витрати на дану продукцію (послугу) за певний період (квартал, рік); $P_{заг}$ – загальна сума прибутку, яку можна одержати від продажу продукції за той самий період; N – обсяг продажу продукції (наданої послуги) в натуральному вимірі.

3. *Метод ціноутворення «за рівнем конкуренції»* полягає в тому, що ціну встановлюють як функцію цін конкурентів на аналогічну продукцію. Залежно від характеристик продукції й типу ринку цей метод ціноутворення має різні модифікації

4. *Встановлення ціни на підставі результатів закритих торгів* є різновидом методу «за рівнем конкуренції» і застосовується підприємством з метою одержання замовлення на виготовлення певної продукції (торг за вигідний контракт).

5. *Метод ціноутворення «за рівнем попиту»* полягає у встановленні ціни за допомогою пробного продажу товару в різних сегментах ринку. При використанні цього методу в різних сегментах ринку на ті самі товари ціни можуть бути різними.

6. *Метод встановлення єдиної ціни із включенням у неї витрат на доставку* означає відповідні дії підприємства для включення в ціну фіксованої суми транспортних витрат незалежно від віддаленості покупця (клієнта).

При встановленні ціни методом «за рівнем попиту», на мою думку, можна визначити найбільш справедливу ціну, що дозволяє враховувати купівельну спроможність різних прошарків населення на кожній території окремо, умови продажу, кон'юнктуру ринку, супутні послуги, що в подальшому дозволить заволодіти значною часткою ринку, за рахунок створення сприятливих умов для споживачів. У ринковій економіці все ширше потрібно використовувати метод встановлення цін на основі відчутності та цінності товару. Сутність його полягає в тому, що головним чинником ціноутворення стають не витрати продавця, а купівельне бажання покупця, використання обставин, в якій здійснюється купівля-продаж. Наприклад, чашка кави у престижному ресторані коштує дорожче, ніж у звичайному кафе.